

कलकैय मूर्धनि । प्रलेपः सहतः शीतः क्षीरपिष्टः
प्रयस्यते । लैल्याञ्जनैरपहरेदर्माशेषं भवेदादि । कर्मा
चात्यन्धनिभन्नीलं रक्तमथापि वा । घूसरन्तु यन्नापि
युग्यत्तदुपाचरेत् । चर्माभन्वहलं यन्नु ज्ञायुमांसघना-
हतम् । केद्यमेव तदर्मा स्यात्कण्ठमण्डलगङ्गा यत् । विषुह-
यर्थमङ्गिष्ठ क्रियास्त्रिगतकृमम् । शिखेऽर्माणि भवे-
त्सम्यग्यथास्वमनुपद्रवम् । शिराजाते शिरायास्तु कठि-
नास्ताश्च बुद्धिमान् । उल्लिखेन्मण्डलाग्रेण वडिशे-
नावलम्बिताः । शिरासु पिडका जाया या न सिध्यन्ति
भेषजैः । चर्माभन्वहलमग्रेण तासांस्वेदनमिच्छते ।
रोगयोश्चैतयोः कार्यमस्मीकृतं प्रतिसारणम् । विधि-
स्यापि यथादोषं लेखनद्रव्यसम्भृतः । सन्धौ संखेद्य
शस्त्रेण पर्वणीकां विचक्षणः । उत्तरे च त्रिभागे च
वडिशेनावलम्बिताम् । छिन्द्यात्ततोऽर्द्धमपे स्यादनुनाडी
हृतोऽन्यथा । प्रतिसारणमत्रापि सैन्धवक्षौद्रमिषगुने ।
लेखनीयानि चूर्णानि व्याधिशेषस्य भेषजम् । शङ्खं
सस्रफेनञ्च मण्डूकीञ्च सस्रजाम् । स्फटिकं कुश-
विन्दश्च प्रबालाश्लक्ष्णकल्पा । वेदुर्योपलकं सुक्तामय-
जाम्बरकांसि च । सभभागानि समिषप्र साङ्गं सोतो-
ऽञ्जनेन तु । चूर्णाञ्जनं कारयित्वा भाजने मेघ
शङ्खजे । संस्याप्योभयतः कालमञ्जवेत्यतः बुधः ।
चर्माणि पिडकां हन्वात्तराजाज्ञानि तेन वै
अशक्तया यच्च नाम्ना शुक्लाशौर्दुमेव च । अभ्यन्तरं
वर्त्मशया विघ्नानं तेषु वक्ष्यते । वर्त्मापखेद्य निर्भुजप्र
सूच्योत्तम्य प्रयत्नतः । मण्डलाग्रेण तोच्छेन मूले
छिन्द्याङ्गिषग्वरः । ततः सैन्धवकाशीसङ्गणाभिः प्रति-
सारयेत् । स्थिते च रुधिरं वर्त्म दहेत्सम्यक्शलाकया ।
कारेणावलम्बेत्त्रापि व्याधिशेषो भवेदादि । तीक्ष्णैरुभ-
यतो भागेस्ततो दोषमधिच्छिमेत् । वितरेच्च यथादोष-
मांभष्यन्दक्रियाविधिम् । शस्त्रकर्माण्युपरते मासञ्च
स्यात्सुयान्ततः” ।

छेमण्ड पु० छमण्ड+प्रणे० अत एवम् । नाटपितृहीने
बालके (छोँड) उज्ज्वलदन्तः ।

छेलज पु० स्त्री, छो-कर्माणि बा० छेलकम् । १ छागे २ छाग्यां
क्षी टाप । नावप्र० छागशब्दे दृश्यम् ।

छेलु पु० छो-वा० छेकु । क्षीमराज्याम् शब्दच०

छेदिक लि० छेदं भित्तमर्हति ठञ् । भित्तमर्हति वेतसे पु०

छे० छेदने दि० पर० सक० अनिट् । अति सक्तात् चक्का-
सीत् । चक्को । जातः-कितः । [देखोया]

छोटिका स्त्री छुट-एवुल् । तर्जान्यङ्ग उध्वनौ (तुडी
छोटिन् पु० छुट-धनि । जैवर्त्ते त्रिका० ।

छोरण न० छुर-भावे ल्युट् । परिख्याने त्रिका० ।

छोलङ्ग पु० छुर-वा० छङ्ग-रस्य लः । मातुलुङ्गे (टावा-
लेवु) शब्दरत्ना० ।

छोहारा स्त्री द्वीपान्तरखर्जूरिकायाम् । “खर्जूरी गोला-
नाकारा परद्वीपादिहामता । जायते पश्चिमे देशे सा
छोहारेति कीर्त्यते” भावप्र० खर्जूरशब्दे २४६८ पृ
तदुणा दृश्याः ।

छु गतौ भा० धात्वा० सक० अनिट् । अयते अक्करोट
शेषडि अषि(चु)क्कप्रयत्न त । खेः सनि चु(चि)
क्कप्रावयिषति ते ।

इति वाचस्पत्ये छकारादिशब्दार्थनिरूपणम् ।